

THE KENYA NATIONAL EXAMINATION AND ASSESSMENT PREDICTION

Jina Ya Mtahiniwa		Nambari Ya Mthani	
Jina Ya Shule		Namba Ya Shule	
Saini Ya Mtahiniwa		Tarehe	

SERIES

KENYA JUNIOR SCHOOL EDUCATION ASSESSMENT

702/2 KISWAHILI (*Insha na Utangulizi wa Fasihi*)

Karatasi ya 2

MUHULA 2 2025

Muda: Saa 1 Dakika 45

MAAGIZO KWA WATAHINIWA

1. Andika jina lako na nambari yako ya mthani kwenye nafasi uliyoachiwa hapo juu.
2. Andika jina na nambari ya shule yako kwenye nafasi uliyoachiwa hapo juu.
3. Tia sahihi kwenye nafasi uliyoachiwa hapo juu.
4. Andika tarehe ya mthani ipasavyo.
5. Karatasi hii ina sehemu mbili; A na B.
6. Jibu maswali yote.
7. Andika majibu yote kwa nafasi ulizoachiwa katika kijitabu hiki.
8. Majibu yote ni lazima yaandikwe kwa lugha ya Kiswahili.

Kwa Matumizi ya Mtahini Pekee

SEHEMU	ZOEZI	Swali	Alama ya upeo	Alama ya mtahiniwa
A	Zoezi I	1	15	
B	Zoezi II	2	10	
	Zoezi III	3	10	
	Zoezi IV	4	10	
	Zoezi V	5	5	
JUMLA			50	

Kijitabu hiki kina kurasa 10 zilizopigwa chapa.

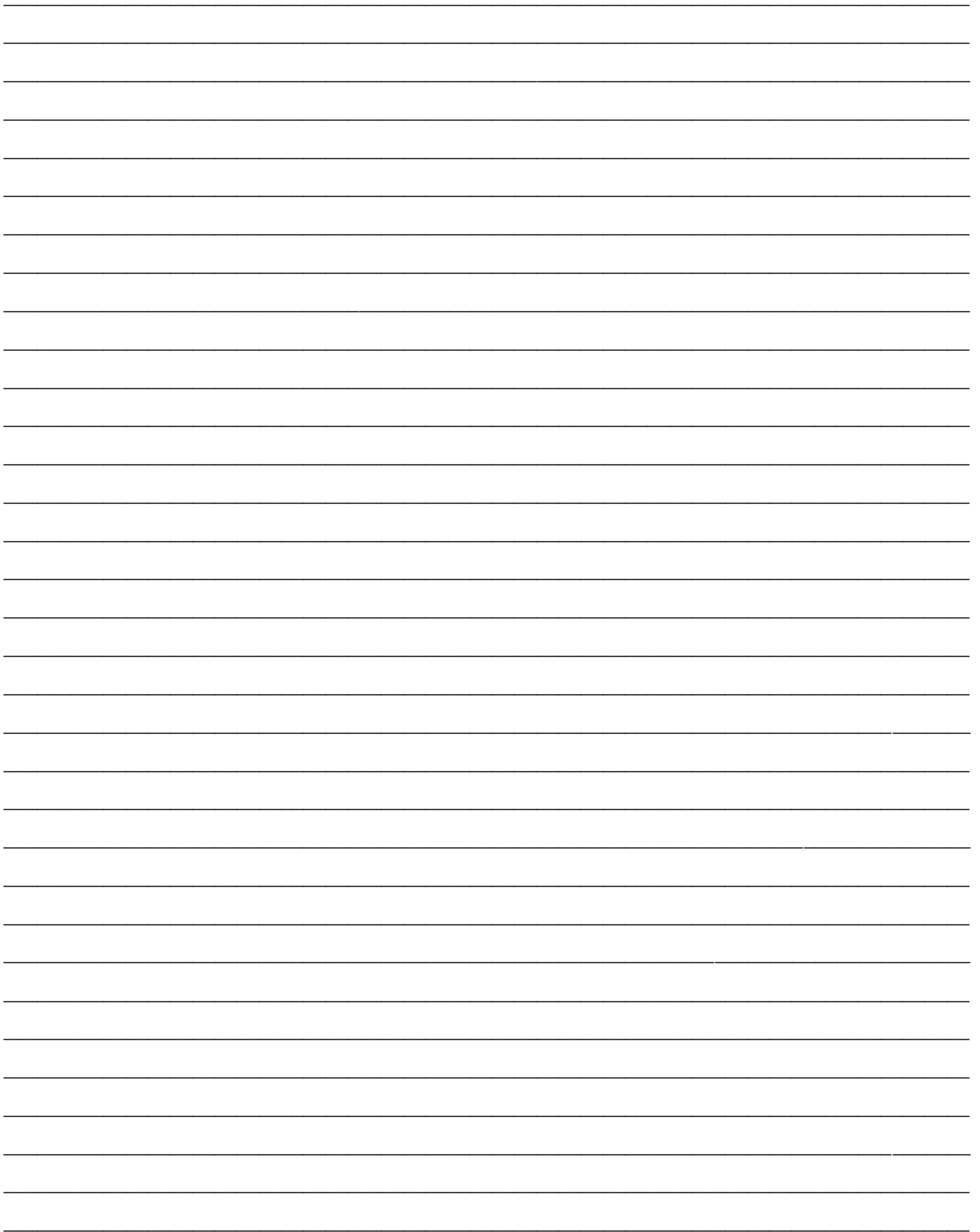
Watahiniwa ni lazima wahakikishe kwamba kurasa zote za karatasi hii zimepigwa chapa sawasawa na kuwa maswali yote yamo.

ZOEZI I: INSHA

Maagizo

- i. Inapendekezwa uchukue muda wa dakika 40 katika zoezi hili.
- ii. Andika insha yenye maneno kati ya 250 - 300 katika nafasi uliyoachiwa.
 1. Andika barua kwa Meneja Mkuu Kampuni ya Dynasty Kompyuta ukiomba kazi ya uandisi wa Kompyuta.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ZOEZI II: FASIHI SIMULIZI (Alama 10)

2. Soma hadithi ifuatayo kisha ujibu maswali.

Hapo zamani za kale, Kobe na Sungura walikuwa majirani. Sungura alikuwa na kiburi sana na alijisifu kwamba yeye ndiye mnyama mwenye kasi zaidi msituni. Kobe alikuwa mnyama mpole na hakupenda kujisifu. Siku moja, Sungura alimcheka Kobe kwa mwendo wake wa polepole. "Hahahaha! Kobe, wewe unatembea kama umefungiwa minyororo! Mimi ninaweza kukimbia kuzunguka msitu mara kumi kabla wewe hujasogea hatua moja!" Sungura alicheka. Kobe alihuzunika, lakini akasema kwa utulivu, "Sungura, mwendo sio kila kitu. Tushindane kuona ni nani atafika upande ule mwingine wa msitu kwanza." Sungura alicheka zaidi. "Wewe Kobe? Kushindana nami? Haya, niko tayari!" Walikubaliana kuanza shindano asubuhi iliyofuata. Walipokutana, wanyama wengine wengi walikusanyika kuwashuhudia. Sungura alikuwa amejiamini sana. Shindano lilipoanza, Sungura alitimua mbio kwa kasi ya ajabu. Alijua Kobe alikuwa polepole sana. Alipokuwa katikati ya njia, Sungura alifikiri, "Kobe bado yuko mbali sana. Nitapumzika kidogo chini ya mti huu." Alijilaza na usingizi mzito ukamchukua. Wakati huohuo, Kobe aliendelea kutembea polepole, hatua kwa hatua, bila kusimama. Alipofika karibu na aliko Sungura, alimwona amelala fofofu. Kobe hakumwamsha. Aliendelea na safari yake polepole lakini kwa uhakika. Alipofika mwisho wa njia, wanyama wengine walimshangilia kwa nguvu. Kelele hizo zilimwamsha Sungura, akafumbua macho na kukimbia kwa kasi, lakini ilikuwa imechelewa. Kobe alikuwa tayari ameshafika. Sungura aliona aibu na akafunika uso wake. Tangu siku hiyo, Sungura alijifunza kuwa kiburi si kizuri na mwendo wa polepole wa uhakika unaweza kushinda kasi ya kurukaruka.

(a) Bainisha kipera cha hadithi hii. (Alama 1)

(b) Taja wahusika wawili wakuu katika hadithi hii. (Alama 1)

(c) Eleza sifa moja ya Sungura mwanzoni mwa hadithi. (Alama 1)

(d) Hadithi hii inatupa mafunzo gani kuhusu subira na kiburi? (Alama 2)

(e) Ni nini kilichomfanya Sungura kushindwa shindano? (Alama 2)

(f) Eleza jukumu moja la hadithi kama hii katika jamii. (Alama 2)

(g) Eleza mbinu moja ya lugha iliyotumika katika hadithi hii. (Alama 1)

ZOEZI III: HADITHI FUPI (Alama 10)

3. Soma sehemu ifuatayo ya hadithi fupi kisha ujibu maswali.

Jua lilikuwa likichomoza polepole, likituma miali yake ya dhahabu juu ya paa za nyumba za udongo. Asubuhi ilikuwa tulivu katika kijiji cha Shwari. Asha aliamka kitandani mwake, akapiga miayo, na kutazama nje dirishani. Ndege walikuwa wakiimba kwa furaha kwenye miti. Leo ilikuwa siku yake ya kwanza kwenda shule mpya ya msingi. Alihisi tumbo lake likisokota kwa wasiwasi na msisimko.

Alipiga mswaki haraka, akavaa sare zake mpya za shule—sketi ya kijani kibichi, shati jeupe, na sweta ya kijani. Mama yake alikuwa tayari jikoni, akiandaa chai na chapati. Harufu tamu ilijaza hewa. "Asha, umefanya haraka! Njoo ule kifungua kinywa kabla ya kuchelewa," Mama aliita kutoka jikoni. Asha aliingia jikoni, akakaa kwenye kiti kidogo cha mbao. Mama alimwekea chai na chapati mbili kwenye sahani. Asha alikula polepole, wasiwasi ukimtawala. "Una hofu?" Mama aliuliza kwa upole. Asha alitikisa kichwa. "Kidogo. Sijui kama nitafanya marafiki wapya." Mama alitabasamu na kushika mkono wa Asha. "Usijali, binti yangu. Wewe ni msichana mwema na mwerevu. Utapata marafiki haraka. Na hata kama hautapata siku ya kwanza, jishughulishe na masomo yako. Shule ni mahali pa kujifunza." Maneno ya Mama yalimpa Asha nguvu.

Alikunywa chai yake haraka, akamaliza chapati, kisha akafunga begi lake lenye vitabu vipya. "Kwaheri Mama!" alisema Asha. "Kwaheri mwanangu. Kuwa na siku njema," Mama alimjibu huku akitabasamu.

Asha alitoka nje na kuanza kutembea kuelekea shuleni. Jua lilikuwa tayari juu angani, likiongeza joto. Njiani, alikutana na watoto wengine waliokuwa wakielekea shuleni pia. Baadhi yao walikuwa wakiongea kwa furaha, wengine walikuwa kimya kama yeye. Alipokaribia lango la shule, moyo wake ulidunda haraka kidogo, lakini akakumbuka maneno ya Mama yake. Alivuta pumzi ndefu na kuingia.

(a) Eleza mandhari ya sehemu hii ya hadithi fupi. (Alama 2)

(b) Taja wahusika wawili wakuu katika dondoo hili. (Alama 1)

(c) Eleza hisia za Asha anapoenda shule mpya. (Alama 2)

(d) Sifa moja ya Mama ya Asha kama inavyojitokeza katika dondoo hili. (Alama 1)

(e) Umuhimu wa elimu unajitokezaje katika dondoo hili? (Alama 2)

(f) Eleza mbinu moja ya lugha iliyotumika na athari yake. (Alama 2)

ZOEZI LA IV: TAMTHILIA (Alama 10)

4. Soma sehemu ifuatayo ya mazungumzo kisha ujibu maswali.

SEHEMU 1 Onyesho 1

(Ndani ya duka dogo la kijijini. Bibi mwanza anakaa nyuma ya kaunda la biashara, akifuta fumbo. Mjukuu wake, ali, mwanafunzi wa gredi ya 7, anaingia akitokea shuleni, begani amebeba begi la vitabu.)

ALI: Shikamoo bibi!

BIBI MWANZA: (Akiinua kichwa na kutabasamu) Marahaba mjukuu wangu. Karibu nyumbani. Habari za shule? **ALI:** Nzuri sana bibi. Leo mwalimu alitufundisha hesabu. Nilielewa vizuri!

BIBI MWANZA: Mashallah! Hiyo ndiyo kazi, mwanangu. Bidii katika masomo. Njaa? Nikuandalie kitu?

ALI: Njaa kidogo bibi. Tungependa chai na maandazi kama yapo.

BIBI MWANZA: Maandazi yameisha, mwanangu. Lakini nina viazi vitamu vichemshwa. Vile unapenda.

ALI: (Akifurahi) Ndiyo bibi! Ninavipenda sana! Asante bibi!

BIBI MWANZA: Haya, nenda kwanza ukaweke begi lako na uoshe mikono. Mimi nakuandalia hapa.

ALI: Sawa bibi. (Ali anaondoka kuelekea ndani zaidi ya duka.)

(Bibi mwanza anatabasamu akitazama njia alikoenda ali. Anachukua sahani na kuanza kuandaa viazi vitamu. Mlango wa duka unafunguliwa tena, na jirani, mama sara, anaingia.)

MAMA SARA: Habari za jioni Bibi Mwanza! Nimekuja kuchukua mafuta ya taa.

BIBI MWANZA: Karibu Mama Sara! Njema tu. Mafuta yapo. Unataka kiasi gani?

MAMA SARA: Chupa moja tu, ahsante. Nimeona Ali amerudi shuleni. Amekuwa mkubwa sana!

BIBI MWANZA: (Akijivunia) Ndiyo, Mungu anamkuza. Anajitahidi sana shuleni. Tumaini langu yeye.

MAMA SARA: Mungu ambariki. Elimu ndiyo kila kitu siku hizi.

(a) Eleza mandhari ya dondoo hili. (Alama 2)

(b) Taja wahusika watatu wakuu katika dondoo hili. (Alama 1.5)

(c) Bainisha sifa moja ya Ali. (Alama 1)

(d) Fafanua umuhimu wa maelezo ya jukwaa yaliyoandikwa kwa herufi za mlazo (italiki). (Alama 2)

(e) Masuala gani mawili ya kijamii yaliyoshughulikiwa katika dondoo hili? (Alama 3.5)

(f) Nini tumaini la Bibi Mwanza? (Alama 1)

ZOEZI V: USHAIRI (Alama 5)

5. Soma shairi lifuatalo kisha ujibu maswali

Shule yetu njema, tunakufurahia, Waalimu wema, hutufundishia, Somo hatuache, kila tunajifunza, Maisha huche, tukikufurahia.

Uwanja mpana, wa kuchezea, Madarasa mana, ya kujifunzia, Tukifuata jana, kesho twajengewa, Maisha huche, tukikufurahia.

Marafiki wengi, hapa tunapata, Furaha ni nyingi, huzuni huwata, Elimu kilele, maisha hupata, Maisha huche, tukikufurahia.

(a) Eleza ujumbe mkuu wa shairi hili. (Alama 2)

(b) Taja vitu viwili ambavyo mshairi anavipenda kuhusu shule yake. (Alama 1)

(c) Nini hutokea maishani kwa mujibu wa ubeti wa kwanza? (Alama 1)

(d) Bainisha mbinu moja ya lugha katika shairi hili. (Alama 1)
